

MITT i LIVET

Västanfors Västervåla församlings tidning

nr 2/26

Vänskap

De heliga dygdena

Hisham Al Khazaali är ny
läkare på vårdcentralen

Åvestbogården är en
godkänd trygghetspunkt

Biblioteket är en viktig
träffpunkt i Ängelsberg

Jag tror på en bättre värld

En värld att tro på är namnet på en kampanj som Act Svenska kyrkan driver inför höstens riksdagsval tillsammans med flera andra kyrkliga organisationer. Frågor som global solidaritet, klimaträttvisa och mänskliga rättigheter står i centrum. Namnet på kampanjen tilltalar mig för det inger hopp. Vi som har ett ganska bra liv har ett ansvar för att bära hoppet vidare. Hoppet om att en bättre värld är möjlig.

För en person med drogberoende är en förändring av vanor och livssyn avgörande för ett bättre liv. Det är aldrig för sent att försöka göra en förändring för att få en bättre livskvalitet.

Tidningens omslagsbild av fåglar på en telefontråd är för mig en sinnebild för frihet där var och en har rätt och möjlighet att bestämma över sitt eget liv. Jag associerar även till vänskap och trygghet, som du kan läsa om längre fram i tidningen.

En eloge till Åvestbo byalag som har jobbat för att få Åvestbogården godkänd som trygghetspunkt. Mötesplatser i vardagen är viktiga, såsom biblioteket i Ängelsberg. Det finns många goda exempel i vår närhet som får mig att tro på att en bättre värld är möjlig!

Må din väg gå dig till mötes och må vinden vara din vän och må solen värma din kind och må regnet vattna själens jord och tills vi möts igen må Gud hålla, hålla dig i sin hand
Psalm 730

Cecilia Kjellin Eriksson, redaktör

Fråga juristen

Vad innebär det att arvet är min enskilda egendom?

Fråga

Jag har nyligen arvt pengar efter en anhörig. I testamentet anges att arvet ska vara min enskilda egendom. Jag är gift och vi har barn tillsammans. Vad betyder det här i praktiken, och hur påverkar det mig om vi någon gång skulle separera?

Svar

Att arvet är din enskilda egendom betyder i korthet att det är "ditt eget" och inte ska delas med din make om ni skulle skilja er.

Normalt sett delas makars tillgångar lika vid en skilsmässa genom en bodelning. I bodelningen ingår det som kallas giftorättsgods, det vill säga det mesta av makarnas egendom. Enskild egendom utgör dock ett undantag från detta och hålls utanför bodelningen. Egendom kan bli enskild genom exempelvis äktenskapsförord, villkor i gåva eller testamente eller genom vissa försäkringsförordnanden. Villkoret i testamentet gäller alltså och styr hur arvet ska behandlas.

Ida Jäder, jurist

För dig innebär det att arvet inte kommer att räknas med när era tillgångar delas upp, utan du behåller det vid sidan av din andel av det som delas. Detsamma gäller i regel även avkastning av arvet, om det inte framgår något annat av testamentet.

Det är dock viktigt att tänka på att egendomen kan förlora sin karaktär av enskild egendom om den blandas ihop med gemensam egendom, till exempel om pengarna sätts in på ett gemensamt konto eller används för gemensamma tillgångar utan att man håller isär dem. I sådana fall kan det bli svårare att visa vad som är enskilt.

För att arvet ska fortsätta att vara enskild egendom är det därför viktigt att hålla det åtskilt och att spara handlingar som visar villkoret i testamentet.

Ida Jäder, jurist

Kyrkans Juridiska Byrå tel 0223-434 76
För tidsbokning kontakta sekreterare
Maria Ulestig Eriksson kl 8-12.

Din hälsa är viktig – därför bjuds du in till hälsosamtal

Det är du fyller 50, 60 eller 70 år får du en kostnadsfri och frivillig inbjudan till ett hälsosamtal med provtagning på den vårdcentral där du är listad.

På Fagersta Vårdcentral Svenska Kyrkan erbjuder vi i dag hälsosamtal för dig som fyller 50. Från och med hösten 2026 kommer även du som fyller 60 eller 70 år att få en inbjudan till hälsosamtal hos oss.

Ta chansen – ditt hälsosamtal kan göra stor skillnad

Ett hälsosamtal är ett tillfälle att stanna upp och få en tydlig bild av hur din kropp mår. Du får ta prover, gå igenom dina levnadsvanor och prata med legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal om sådant som är viktigt för just dig. Samtalet kan hjälpa dig att minska risken för bland annat hjärt- och kärlsjukdomar, diabetes typ 2, och att stärka både fysisk och psykisk hälsa.

Det handlar inte om att prestera eller "göra rätt", utan om att få stöd, kunskap och inspiration. Många som deltagit berättar att små förändringar i vardagen gjort stor skillnad för deras välmående.

En inbjudan – inte ett krav

När brevet kommer hem till dig är det helt upp till dig om du vill delta. Många upplever att hälsosamtalen ger värdefull kunskap, motivation och trygghet. Det är en chans att få stöd i att må bra – både idag och i framtiden.

Även om du redan går på regelbundna läkarkontroller uppmuntrar vi dig att gå på ditt hälsosamtal som belyser många olika delar som kanske inte uppmärksammas vid din årskontroll.

Om du inte vill gå är vi tacksamma om du avbokar ditt besök till provtagningen. Då kan tiden erbjudas någon annan.

Vi hoppas att du vill ta del av erbjudandet när det är din tur – din hälsa är viktig!

Varför är hälsosamtalen viktiga?

- Du får en personlig genomgång av dina provsvar och din hälsoprofil.
- Du får möjlighet att prata om mat, sömn, stress, motion, alkohol, tobak och andra vanor som påverkar hälsan.
- Du kan få stöd att förändra sådant du själv vill förbättra.
- Samtalet är frivilligt, kostnadsfritt och helt anpassat efter dina behov.
- Målet är att du ska få fler friska år och känna att du har verktyg för att ta hand om din hälsa.

Vad skiljer hälsosamtalen åt?

Upplägget är liknade för de olika åldersgrupperna: du fyller i ett frågeformulär, lämnar prover och får sedan ett längre samtal där ni går igenom resultaten och det som är viktigt för dig just nu. Tiden för hälsosamtalen bokas på vårdcentralen i samband med provtagningen och kan läggas tidigast en vecka efter att proverna tagits.

Hälsosamtal vid 50 år

Fokus ligger på att förebygga hjärt- och kärlsjukdomar och diabetes typ 2. Du får hjälp att se hur dina levnadsvanor påverkar risken för framtida sjukdom och vilka förändringar som kan stärka din hälsa. Provtagningen tar ca 10 minuter, hälsosamtalen tar ungefär en timme.

Hälsosamtal vid 60 och 70 år

Här breddas samtalet och kan även handla om exempelvis balans, minne, psykisk hälsa och hur du kan fortsätta vara aktiv och må bra längre upp i åldrarna. Målet är att förebygga ohälsa och stärka din livskvalitet. Provtagningen tar ca 10 minuter, hälsosamtalen tar ungefär 1,5 timme.

Efter hälsosamtalen

Efter hälsosamtalen kan du få stöd att ta nästa steg mot bättre hälsa, utifrån det ni pratat om. Det kan innebära kontakt med rätt person på vårdcentralen, som sjuksköterska eller läkare, eller hjälp att göra hälsosamma förändringar via regionens hälsocenter, kommunens verksamheter eller olika föreningar.

VARMT VÄLKOMMEN ATT KONTAKTA OSS!

Telefonnummer
0223-473 00

Telefontider
Vardagar kl 8-17
(Avbokning & receptförnyelse dygnet runt)

Telefontider BVC/MVC
Vardagar kl 8-9

Besöksadress
Centrumvägen 15
Fagersta

Öppettider
Vardagar kl 8-17

För mer info
www.fagerstavc.se

Hisham är ny läkare på vårdcentralen

Hisham Al Khazaali är ny läkare på Fagersta Vårdcentral Svenska Kyrkan. Han började den 27 april och trivs bra på sin nya arbetsplats.

Text och foto:
Cecilia Kjellin Eriksson

Hisham är 67 år och har lång erfarenhet av läkaryrket. Många fagerstabor känner nog igen honom, eftersom han senast jobbade på Praktikertjänst i Fagersta. Tidigare har han arbetat som läkare på flera orter i Sverige och i hemlandet Irak. När han kom till Sverige 1998 var han i 40-årsåldern och hade arbetat som narkosläkare i Iraks huvudstad Bagdad i 12 år. Väl i Sverige blev det studier i det svenska språket på SFI och kompletterande prov för att få en svensk läkarlegitimation.

Möter varje människa med respekt 2006 kunde han börja jobba som narkosläkare i Sverige. Han jobbade i Köping och i Sundsvall och efter en tid bestämde sig Hisham för att istället arbeta som allmänläkare. Han jobbade på vårdcentral i Flen, Örebro och Bollnäs och i februari 2010 fick han jobb på vårdcentralen Mitt hjärta i Fagersta, som senare bytt namn till Praktikertjänst. Under ett år jobbade han även i Tensta i Stockholm, men rekryterades sedan tillbaka till vårdcentralen i Fagersta.

Möter varje människa med respekt Bemötandet mot varje patient är väldigt viktigt för Hisham. Han berättar att han vuxit upp i en familj där det var självklart att respektera andra, och det har han med sig även i sitt yrke som läkare. Han vill ge sina patienter full uppmärksamhet när de är på besök hos honom. Särskilt äldre personer har han lätt att få en nära kontakt med, upplever han. -Patienten ska känna att du är med honom eller henne. Jag är mycket noggrann och pratar även om känslor med mina patienter.

Hisham är inlämnande och vill vara hjälpsam. Det händer att patienter vill ställa personliga hälsofrågor till honom ute på stan, men då hänvisar han på ett professionellt och vänligt sätt patienten att komma till vårdcentralen för ett besök. Där kan han hjälpa människor med hälsofrågor. -Med tiden har jag blivit en god människokännare som vet vilka patienter jag kan skoja med och när jag ska vara lite mer strikt, säger han. En gång drömde han om att bli

idrottslärare, och hans uppfostran i kombination med intresset för hälsa, träning och nyttig mat kan ha bidragit till det yrkesval han gjorde. Dessutom hade han väldigt bra betyg i skolan, vilket gjorde det möjligt för honom att studera till läkare.

-I Irak blir man respekterad om man är ingenjör, militär eller läkare, och jag valde läkaryrket.

Hisham har tre vuxna barn. Två av dem arbetar som apotekare och en är läkare. För några år sedan gifte han om sig och fick två tonåriga bonusbarn som han står mycket nära. Hisham bor med sin nya familj i Fagersta.

Skriver noveller och dikter

Efter jobbet läser Hisham mycket, all sorts litteratur för att utveckla språket. Han tycker också om att skriva och har gett ut fyra böcker med noveller och dikter på arabiska.

-Novellerna handlar om saker jag har upplevt i mitt liv. Dikterna bara kommer så jag har alltid penna och papper med mig och hemma har jag ett eget arbetsrum där jag skriver mycket, berättar han.

Vårdcentralen medverkade på våryran

Personal från Fagersta Vårdcentral Svenska Kyrkan medverkade vid våryran i Fagersta den 15 maj för att erbjuda TBE-vaccination, blodtryckskontroller och möjlighet för människor att ställa frågor.

Missade du drop in-vaccinationen mot TBE under våryran? Då kan du boka tid via 1177 eller genom att ringa till vårdcentralen på telefon 0223-473 00.

Foto: Eva-Karin Wedell

Positivt resultat i patientenkät

Fagersta Vårdcentral Svenska Kyrkan fick ett mycket positivt resultat i regionens nationella patientenkät 2025.

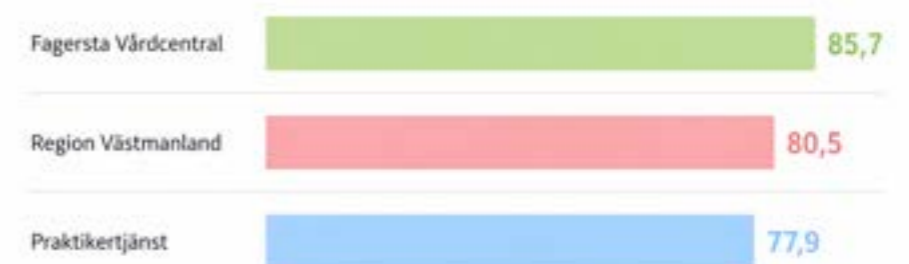
Här visas ett litet urval av resultatet från undersökningen. Resultatet från fler frågor finns på vårdcentralens hemsida www.fagerstavc.se

Fakta Nationell patientenkät

Den nationella patientenkäten är återkommande undersökningar som mäter hur patienter upplever vården i Sverige. Genom att svara på enkäten får patienter möjlighet att berätta om sina erfarenheter av vården. Resultaten används för att utveckla och förbättra vården utifrån patienternas perspektiv. De används också för att jämföra olika vårdenheter och som stöd i planering, styrning och ledning av verksamheter. Enkäten samordnas av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

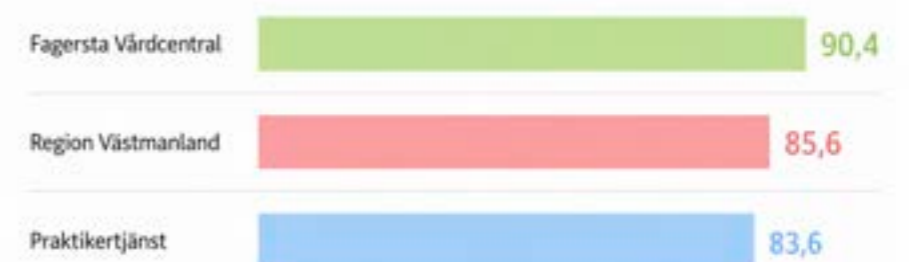
Helhetsupplevelsen som patienter har 2025

Medelvärde (0-100) – önskat värde = högt

Patienters upplevelse av bemötande 2025

Medelvärde (0-100) – önskat värde = högt

Malingsbo Tolvsbo Rehabcenter

Ulrika Skoglund har varit verksamhetschef och vd för Malingsbo Tolvsbo Rehabcenter i drygt ett år. Verksamheten har utvecklats under året och utökat sin målgrupp.

-Målet för verksamheten är att rädda liv och att ge en god grund för tillfrisknande från beroendesjukdomen, säger Ulrika.

Under våren blev det klart att Malingsbo Tolvsbo Rehabcenter är godkänd i Addas* ramavtal, vilket innebär att alla Sveriges kommuner, regioner och flertalet företag nu har möjlighet att teckna avtal med Malingsbo Tolvsbo Rehabcenter. Detta betyder att fler personer med beroendesjukdom kan erbjudas behandling där.

Nytt samverkansavtal

Rehabcentret har även öppnat dörren för samverkan med Fagersta Vårdcentral Svenska Kyrkan och kan numera erbjuda målgruppen remitter från näringslivet en helhetslösning. Det krävs bara en kontakt, vilket kortar ner tiden från upptäckt till placering och stöd under hela behandlingen, berättar Ulrika.

Samverkansavtalet innebär att kunden ringer till rehabcentret som genomför studiebesök, bedömningsamtal, ADDIS-intervju samt ombesörjer läkarkontakt vid sjukskrivning, behandling, eftervård, sorgebearbetningskurs och provtagning under hela behandlingstiden.

-Det är en helhetslösning där det räcker att ringa vårt telefonnummer, säger Ulrika.

Utökat behandlingssupplägg

-Här på behandlingshemmet är man i sin egen bubbla och det kan vara jobbigt när man kommer hem igen till den vanliga vardagen med familj och annat. Då kan det vara värdefullt att få stöd i att implementera de nya strategier man fått med sig från behandlingen, förklarar Ulrika.

Därför har beroendeterapeuterna tagit fram ett nytt upplägg för behandlingen, som sker i grupp. Primärbehandlingen som pågår under fem veckor på internat, har utökats med en fördjupningsvecka, som sker ca fyra till sex veckor efter avslutad primärbehandling utifrån individuell bedömning.

Fördjupad behandling

-Förändring är svårt och ibland räcker inte fem veckors heldygnsvård för att kontakten mellan tankar, känslor och beteenden ska uppstå, och därför har vi valt att utforma ett för oss nytt program för förlängd behandling, förklarar Ulrika.

Beroendeterapeuterna har under året även arbetat fram ett program på fem veckor för fördjupad behandling, som man nu erbjuder i direktanslutning till primärbehandlingen. Det fördjupade behandlingssupplägget erbjuds och planeras utifrån den enskildes behov med bas i tolvstegsfilosofin och kognitiv beteendeterapi (KBT) och har en förankring i rehabcentrets inarbetade behandlingsprogram.

Kurs i sorgebearbetning

Från och med 1 januari 2026 erbjuder man också en kurs i sorgebearbetning till de personer som har gått primärbehandlingen på Malingsbo Tolvsbo Rehabcenter, har avslutat eftervården och har varit nykter i minst ett år. Kursen bygger på ett standardiserat utbildningsmaterial och pågår under tre veckoslut.

-Kursen handlar om bearbetning av förluster. Sorg är den vanligaste känslan efter en förlust och handlar därför om så mycket mer än att någon har avlidit. Alla relationer är

har utvecklat verksamheten

Personal från Malingsbo Tolvsbo Rehabcenter medverkade vid våryran i Fagersta den 15 maj. Foto: Eva-Karin Wedell

unika och därför uttrycker vi sorgen efter en förlust på vårt eget unika sätt. Tanken är att alla som avslutar sin tolv månaders behandling på Malingsbo Tolvsbo Rehabcenter ska få med sig sorgebearbetningskursen som ett extra verktyg inför framtiden, säger Ulrika.

-Vi har i dagsläget hunnit med att köra två kurser i sorgebearbetning och har fått fin feedback från deltagarna i utvärderingen som gjorts efter avslutad kurs, konstaterar hon.

*Adda är ett företag som bland annat gör upphandlingar för Sveriges Kommuner och Regioner, SKR.

**ADDIS (Alkohol Drog Diagnos Instrument) är en bedömningsmetod som används för att diagnostisera skadligt bruk, missbruk och beroende av alkohol och andra droger.

Text och foto:
Cecilia Kjellin Eriksson

Fakta

Malingsbo Tolvsbo Rehabcenter

- är ett behandlingshem för personer med beroendeproblematik
- erbjuder kvalificerad behandling i en rofylld miljö på Tolvsbo Bergsmansgård utanför Söderbärke
- använder bland annat AAs (Anonyma Alkoholister) tolv steg i behandlingen på vägen mot tillfrisknande
- drivs av Västanfors Västervåla församling, Svenska kyrkan i Fagersta

Kontakt tel: 0240-351 51, 072-226 05 02

Läs mer på hemsidan www.malingsbotolvsborehabcenter.se
Finns även på Facebook, Instagram och LinkedIn

Bilden nedan:

På övervåningen i huvudbyggnaden på Tolvsbo Bergsmansgård finns rummet med det vackra fönstret. Rummet används flitigt under beroendebehandlingen för genomgångar och gruppsamtal. Ulrika tänder ljus, som bidrar till den lugna och harmoniska atmosfären.

Åvestbogården är godkänd som trygghetspunkt

Åvestbogården ligger lättillgänglig en bit ifrån Västeråsvägen strax utanför Fagersta. Det var Åvestbo byalag som själva byggde den nya bystugan 2009. På initiativ från styrelsen har Åvestbogården nu godkänts av Fagersta kommun som en trygghetspunkt i händelse av en kris.

-Det behöver inte handla om krig, säger Helén Fahlin, ordförande i Åvestbo byalag. Det kan räcka med att vi blir utan el under en längre period för att människor ska behöva hjälp. Här vid bystugan har vi nu egen el, eget vatten och eget avlopp.

Mats Lindgren håller med och ger den stora skogsbranden 2014 som exempel på en händelse som fick stora konsekvenser för Fagersta. Även coronapandemin och svinpesten är händelser i närtid som har påverkat vårt lokalsamhälle. Mats tänker sig att bystugan till exempel skulle kunna ta emot boende från ett äldreboende inne i Fagersta om det av någon anledning skulle behöva utrymmas.

Styrelsen gick en studiecirkel

Det var byalagets styrelse som tog initiativ till att få Åvestbogården godkänd som trygghetspunkt. Med Mats som cirkelledare genomförde styrelsen tillsammans studiecirkeln "Ett nav i kris". Då specificerade man tillsammans vad den här bygdegården klarar.

-Folk som bor på landet är ofta mer vana att samarbeta och bättre förberedda för ett krisläge än personer som bor i stan. Vad skulle till exempel hända om elverket i Fagersta skulle stå still under en längre tid? Det känns naturligt för oss att erbjuda

kommunen det här, menar Mats.

Byalaget har satsat 100 000 kronor för att Åvestbogården ska uppfylla kraven på en trygghetspunkt. Dörren på baksidan ut mot verandan har bytts ut och är nu godkänd som utrymningsväg. Skyltar som visar var brandsläckare och utrymningsvägar finns har kompletterats och Räddningstjänsten har godkänt åtgärderna. Byalaget har också köpt in ett dieseldrivet elverk för att kunna vara självförsörjande på el under ett längre strömavbrott. Egen brunn finns på gården så vattenförsörjningen är också säkrad.

-Redan när vi byggde bystugan valde vi att göra den handikappanpassad bland annat med ramper istället för trappor, och själva huset har ju bara ett plan så det ska vara lätt att ta sig ut snabbt om det skulle börja brinna. Det är tack vare att vi hyr ut bystugan så mycket som vi har haft råd att göra de här förbättringarna, berättar Helén.

Landsbygd med närhet till stan

Bystugan är byggd på tomten där det tidigare kommunhemmet Backgården* stod. Helén beskriver platsen som en idyll med utsikt över bördiga åkrar och skog. Det är landsbygd med närhet till stan. Bystugan rymmer 80 personer och den mindre byggnaden Lillstugan som ligger intill rymmer 25 personer. Bystugan värms upp med bergvärme och i Lillstugan finns en luftvärmepump. På gården finns också en gammal ladugård som används som förråd, och där har kommunen möjlighet att förvara filter och annat för sin beredskap.

Mats och Helén är stolta över att de har klarat den ekonomiska satsningen

utan bidrag. Eventuellt kan de få ett mindre bidrag i efterhand från MCF, Myndigheten för civilt försvar. -Nu är vi där och det känns bra. Man märker på folk att det inget trygghet att den här platsen finns. Det känns bra att vi drar vårt strå till stacken, tycker Mats. -Alla har varit positiva hela vägen, fyller Helén i, både från kommunens sida och i byalaget där vi har hjälpts åt hela vägen.

Ett avtal med Fagersta kommun återstår att skriva där vissa detaljer ska specificeras, till exempel framtida kostnader som vem som ska betala för diesel till elverket. I slutänden är det staten som ska stå för kostnaderna om det skulle bli krig. Mallar för avtal håller på att tas fram för hela landet.

Samarbete behövs i samhället

Mats håller utbildningar i beredskapsfrågor i Dalarnas distrikt. Kurserna handlar bland annat om olika roller och ansvarsfördelning. Han framhåller att det krävs samarbete mellan olika instanser för att ett samhälle ska fungera bra även vid en kris. -Förr var staten pappa och hade hand om allt, men idag måste alla bjuda till. Alla som kan måste samarbeta, både enskilda, kommunen, regionen och kyrkan, menar han.

Helén lyfter fram att de gärna delar med sig av sina kunskaper och erfarenheter till andra byalag och bygdegårdsföreningar.

Åvestbo byalag fick tidigare i år ta emot utmärkelsen Årets Blåklint från Liberalerna i Fagersta för utvecklingen av Åvestbogården.

Text och foto:
Cecilia Kjellin Eriksson

Helén Fahlin, ordförande i byalaget och Mats Lindgren, ledamot i styrelsen, visar runt i bystugan och de andra byggnaderna vid Åvestbogården. På platsen där pensionärshemmet Backgården en gång stod byggde Åvestbo byalag själva den nya bystugan delvis med bidrag från Boverket och Fagersta kommun.

*Kort historik om Backgården
Kommunhemmet Backgården i Åvestbo byggdes 1911. Det byggdes för att ersätta de fattighus som fanns inom Västanfors församling. Förutom äldre personer bodde även barn och personer som betecknades som sinnessjuka här. Byggnaden revs i juni 1980.
Källa: hembygd.se/fagersta-vastanfors

I Lillstugan och på byalagets hemsida avestbobyalag.se finns historik om gårdarna i Åvestbo.

Fakta om trygghetspunkter
Trygghetspunkter är kommunala samlingsplatser som öppnas vid allvarliga kriser, elavbrott eller höjd beredskap. De erbjuder stöd som information, värme, enklare sjukvård och vatten när hemberedskapen inte räcker till. Trygghetspunkter ersätter inte eget ansvar, utan är till för de mest utsatta.
Källa: mcf.se (Myndigheten för civilt försvar)

Helén och Mats vid det stora elverket, som i händelse av kris kan försörja Åvestbogården med el. Elverket provkördes under julmarknaden då man behövde ström till belysning och kokplattor.

Det idealiska ideella biblioteket i Ängelsberg

I Ängelsberg sjuder det av aktiviteter. Man har bland annat ett eget bibliotek som ligger på andra sidan vägen mitt emot den gamla tågstationen. Där har man hållit hus sen 2005. Innan dess låg biblioteket i järnvägsstationen. Sedan år 2000 har Engelsbergsbygdens Intresseförening drivit biblioteket på ideell basis.

När jag nu besöker biblioteket en dag i april och öppnar ytterdörren hör jag ett sorl av röster och glada skratt. Jag träffar Sonja Mobrén som bjudit in mig och som kan berätta mycket om verksamheten för mig.

Öppet varje lördag

Varje lördag håller man biblioteket öppet mellan klockan 10.00 och 13.00 om det inte är en helgdag som t ex midsommardagen. Varannan lördag mellan klockan 13.00 och 15.00 har man dessutom "Kreativ samvaro", eller som det också kallas "Handarbets-kafé". Det finns gott om böcker, både lite äldre men även en hel del relativt nya. Man köper årligen in ca 40-50 böcker och en del nya böcker får man till skänks från byborna. De nya böckerna plastas in och katalogiseras av biblioteksgruppen innan de är klara för utlåning. Det finns både skönlitteratur och fackböcker. I gamla fina bokskåp finns en mängd äldre böcker som tidigare ingick i IOGT-NTOs bibliotek i Ängelsberg.

En avdelning med barnböcker

Man har även en barnavdelning med barnböcker och bord och stolar om de små vill sitta där och läsa eller göra något annat. Om man vill låna en bok går man till biblioteksvärden som manuellt registrerar boken på låntagarens lånekortsnummer och datum när boken ska vara tillbaka lämnad. Allt sköts manuellt på det gamla viset. Man får ha en bok max en månad. Det finns även en del tidskrifter som är skänkta. Biblioteksgruppen som håller i det hela är Lena Carsall, Kristin Kalmelid, Britt-Marie Philip samt Birgitta Seidel. De sköter bokinköp och förbrukningsmaterial, hanterar ekonomi, och administration samt engagerar sig mycket för trevningen i lokalen. De ordnar också årligen en fest för alla biblioteksvårdar som jobbat under det gångna året.

Alla jobbar ideellt

Att få folk som hjälper till är en ickefråga säger Sonja, det finns alltid folk som är villiga att hjälpa till om det behövs för vi är vana att jobba ideellt här i byn. Man har även kaffe och fikabröd som ansvarig biblioteksvård fixar och oftast är det hembakat. Man betalar 40 kr via swish eller kontant och pengar går till bokinköp. Jag smakar på dagens fika och det är verkligen en stämningshöjare. Det händer ibland att man har gästföreläsare eller författare. Sonja berättar att man diskuterat att försöka få Bea Uusma att komma, men där är inget bestämt ännu.

Kreativ samvaro

Medan vi sitter och pratar ser jag att klockan börjar närma sig 13.00 men att det är en ny grupp som tagit vid är inget jag märker. Det är "Kreativ Samvaro" som tar vid. Den gruppen har funnits i ca 1,5 år och det var Birgitta Björnberg som tog initiativet att starta den. Sonja bekräftar att grupperna liksom går i varandra. Man kanske kommer för att låna böcker och få en pratstund och stannar sedan kvar för att delta i Kreativ samvaro. Kreativ samvaro gör verkligen skäl för namnet. Det stickas, virkas och broderas, pratas och skrattas och man byter idéer och hjälper varandra om det är någon som behöver hjälp eller råd med sitt arbete. En som verkligen behärskar detta med sömnad är Carola Nordlund. Hennes man frågade om hon inte kunde sy en jeansjacka till honom och då gjorde hon det. Hon visar upp den för mig och jag blir otroligt imponerad över hennes skicklighet. Sonja berättar att hon inte hade stickat på länge men ville börja igen. Tack vare Birgittas initiativ fick hon inspiration och hjälp att komma igång och det var så roligt, fortsätter hon.

Flera aktiva föreningar i byn

Innan jag går berättar Sonja för mig att en annan ideell förening i byn, "Musik & Kultur i Engelsberg", ska anordna en målarkurs två söndagar i maj och de blev fulltecknade på en gång. Det är inte alls förvånande med tanke på hur aktiva och intresserade man är i Ängelsberg och alltid med ett leende.

Text och foto:
Staffan Riddersporre

Biblioteksvårdare sticker snyggt.

Trevlig samvaro kring bordet i biblioteket i Ängelsberg.

Boktips.

Äldre böcker.

Statistik.

Lånekort.

Olle Olsson är dagens biblioteksvård.

Nedan: Carola Nordlund visar upp den fina jeansjackan som hon har sytt.

Barnhörnan.

Kulturarv är inte glamoröst

– det är damm, excelark och hårt arbete

Antologin *På liv och död* har vuxit fram ur ett nationellt projekt om kyrkligt kulturarv, lärande och relevans. Redaktör är Cecilia Karlsson, som i dag är anställd vid Västerås stift där hon samordnar arbetet med insatskort för församlingarna. Hon är också antikvarie i Eskilstuna pastorat och jobbar med utställningar av kyrkligt kulturarv i samarbete med Historiska museet.

–Det började med ett projekt där vi ville undersöka hur det kyrkliga kulturarvet kan göras relevant, inte bara för kyrkan utan för samhället i stort. Inte som museum, utan som något levande, säger hon.

Mer än en konferensbok
Projektet resulterade i konferenser, publika utställningar och till sist en bok. Men *På liv och död* är ingen konferensrapport.

–Tanken var inte att samla föredrag

i tryck, utan att skapa en bok som står för sig själv. Den ska visa vad det faktiskt kostar att förvalta kulturarv, och varför det är värt det.

Konservering av ett altarskåp inför publik, en av inslagen i utställningen som ligger till grund för boken «På liv och död».

Ett arbete bortom det glansiga
En viktig poäng är att kulturarv ofta uppfattas som något exklusivt och avlägset.

–Många tänker att kulturarv är något fint och glansigt. Men det är det inte. Det är dammiga föremål, excelark, lagkrav och tungt arbete. Och det är många som bär det här, vare sig de vill eller inte.

Alla är bärare av kulturarv
Cecilia betonar att kulturarvsförvaltning inte bara är en fråga för specialister.

–Jag hoppas att fler ska känna sig inkluderade. Kulturarv är inte bara direktörer i Stockholm. Alla som jobbar i kyrkan är bärare av både ett materiellt och ett immateriellt arv.

När kulturarvet står i brand

I sitt arbete vid Västerås stift möter hon kulturarvet i dess mest konkreta form. Hon samordnar arbetet med insatskort, dokument som ska hjälpa räddningstjänsten vid en brand.

–Insatskortet talar om vilka inventarier som ska räddas först. Det kan vara ganska drabbande att se ett fantastiskt föremål i en kyrka och veta att det inte går att få ut i tid. Men då måste man påminna sig om helheten.

Ett arbete som bär liv

För Cecilia är kopplingen tydlig. –Kulturarvet är inte en sidofråga. Det bär människors liv, tro och historia. Och det arbetet vi gör i dag gör faktiskt skillnad.

Text: Ann Löfqvist, kommunikatör i Västerås stift

Insatskort har nyligen tagits fram även för kyrkorna i vår församling.

De heliga dygderna

Under antik tid odlade man ett ideal om ett ”upphöjt liv” som kom att hålla sig till de kända dygderna. Det som tillskrevs en god människa var någon som var karaktärsfast, stark, stabil och pålitlig. Men främst handlade det om en livshållning. **Stoicismen**, som var en filosofi som gav människan livsmening och en inriktning. Filosofen Platon skrev en bok som heter ”Sokrates försvarstal” som är en utläggning av de fyra dygderna: vishet, mod, måttfullhet och rättträdighet. Allt för att gå en väg till självkänedom. Över dörren till templet i det grekiska Delfi stod det: Lär känna dig själv, nosce te ipsum, som romarna imponerades av och tog över som sitt motto. Det handlade om kunskapen om vad som är gott för människan och vem hon är till sitt andliga väsen. När kristendomen blev statsreligion utvecklades dygderna med ytterliga tre teologiska dygder: tro, hopp och kärlek. På 400 talet kom kyrkofadern Clemens Aurelius Prydentius att utveckla förståelsen ytterligare och det kom sedan att kallas för ”kardinaldygderna”. Det Clemens gjorde var att kontrastera två motpoler för att visa på valet som en människa kan göra och vilka konsekvenser det får i det praktiska livet.

Motsatser

- 1) Den första dygden handlar om **ödmjukhet** kontra *högmot*. Den som avstår från att förhäva sig väljer att vara ödmjuk. En föreställning som kom att dominera under medeltiden som en syn på fromhet. En god kristen är lika med en ödmjuk person som inte förhäver sig
- 2) **Generositet** som motsattstill *girighet*
- 3) **Kyskhet** kontra *lust*
- 4) **Medmänsklighet** kontra *avund*
- 5) **Måttfullhet** kontra *frosseri*
- 6) **Tålmod** kontra *vrede*
- 7) **Flit** som motsatsen till *lättja*

Den kyrkliga traditionen

Dygderna blev alltså motsatsen till vad som kallades för ”dödssynderna” och vi kan också säga att det hela handlar om ett ideal för ett kristet liv som mer eller mindre är ouppnåeligt. Ändå fungera dygderna som ett riktmärke vilka skall eftersträvas för att leva ett anständigt kristet liv. De blir en form av kompass som kan tolkas som ett moraliskt stöd i livet eller som en förkrossande moralism som ska förgöra individens självkänsla. Under medeltiden var den gängse tolkningen mer asketisk. En bok som heter ”I Kristi efterföljelse” skriven av Thomas a Kempis kom att prägla fromhetsidealet. Där kan vi läsa om vikten av en ödmjuk livshållning som mera är ett kodord för askes och försakelser. Den kristna tron får en tråkighets stämpel som fortfarande är aktuell och styr människors uppfattning om kristen tro. För att tro på Gud måste man själv vara moraliskt oklanderlig. Det avslöjas ofta med inledningsfrasen ”inte för att jag är speciellt religiös, men jag är inte värre än någon annan. Jag dricker lagom mycket och betalar mina räkningar.”

Moralism och dygden

Den som resonerar på det viset ser saker och ting på ytan. Moral är regler som ska hållas därför att en auktoritet har bestämt så, även om vi har ett ”barnslig trots” inom oss. En protest som egentligen handlar om en oförståelse för konsekvenserna och att det är obekvämt att lyda regler som inskränker den egna friheten. Att inordna sig i ett sammanhang tar emot, för vi vill inte släppa den egna friheten och anpassa oss som en i mängden. Men om alla gör vad den vill, vad händer då med det gemensamma ansvaret för samhällsgemenskapen? Moral är att tänka på allas bästa och inte bara på sin eget bästa.

Kärleken finns bakom dygden

Moraliskt heter det: ”Du ska inte ljuga”. Lögnen kan lindas in i många lager av bortförklaringar och ursäkter utan att det leder till några konsekvenser. Den som vill vara fri från innästlade lögnen kan ange skäl till det som är större än det egna jaget. Det finns ett övergripande syfte med att avstå från att ljuga och det är insikten om att en liten lögn i det stora bidrar till att undergräva tryggheten för alla. En lögn gör att vi minskar vår gemensamma trygghet, förtroende och tillit. Moralism är att peka på felet med lögn utan att kunna koppla det till det bakomliggande. Då handlar det om förbud, regler och lagar som är till för sin egen skull och där människan blir en robot som utför handlingar på grund av sin rädsla för repressalier. Dygden är det motsatta och handlar om kärleken bakom handlingen som det främsta motivet till att möta en annan människa som en del av ens eget liv.

Ett verktyg för det goda

När människor har blivit moraliska robotar som utför handlingar utan att vara engagerade i vad de gör så blir det ett mekaniskt och dött handlande. En robot varken ser, hör eller känner vad som utgår från en annan människa. Kommunikationen är stängd mellan två människor även om den finns på ett fysiskt sätt men då i en torftigare variant. De sju dygderna är goda verktyg för att skapa ökad medmänsklighet i relationerna till andra. Att sträva efter att skapa goda relationer är egentligen en uppgift för alla. Dygden kan ses som en målsättning som kan förena alla människor i en och samma insikt och lyfta fram det som vi kan förena oss omkring och som är för allas bästa. Då handlar det om att våga inkludera alla och inte bara sin egen lilla krets av sympatisörer.

Per-Arne Bengtsson, präst

13

Ödmjukhet "humilitas" – den största dygden

Ett ord kan ibland växla och få motsatt betydelse. Ofta är det innehållet i känslan bakom ordet som mobiliserar en värdering. Att vara ödmjuk har förknippats med att göra sig själv mindre, reducera sin betydelse, förminska sina anspråk, tillåta sig att bli osynliggjord, inte anse sig kunna, tillåta att bli bestulen på ära och berömmelse till förmån för andra. Listan kan göras lång för det finns något provocerande och utmanande med ödmjukhet. Några har föreställningen om att den "ödmjuka" är någon som aldrig protesterar utan låter sig bli behandlad utan respekt, något som kan göra att omgivningen inte ser eller uppfattar vederbörandes personlighet. Ett tillstånd inträder som är att bli osynliggjord och den "ödmjuka" lär sig att leva med det.

Självplågeri

På medeltid var det trendigt att plåga sig själv på olika sätt för att testa på hur det var för Jesus när han blev plågad både fysiskt men inte minst psykiskt. Det går lätt att misstolka tystnaden som Jesus väljer som ett bevis på hans ödmjukhet. Men frågan är om det är en sann ödmjukhet att vara en tålig målvakt i hockey som bara står och tar emot alla puckar. Inför sina belackare är Jesus inte ödmjuk, för det är något som de själva vill vara utan konkurrens. De vill inte bli jämförda med honom utan de anklagar honom istället för brist på ödmjukhet för att han inte underkastar sig deras maktanspråk. Världen har inte förändrats sedan

dess och idag får vi höra politiska ledare som påstår "att de är ödmjuka". Vad de menar handlar om själva ordet som bara är ett ord utan innehåll. Det låter mer som ett sätt att komma undan medias försök att snärja.

Öppen jord

Vad kan vi lära av Jesus gällande ordet ödmjukhet? På latin betyder ordet "öppen jord". Jorden är öppen mot himmelen och mottaglig för regn, solsken, flygande frön, betande kor och djur, men också för ogräs och tistlar. Jesus är som en öppen jord inför sin skapare som han kallar för "Fadern." En röst som han har inom sig och som fyller honom med kraft och tro på sin gärning. Berättelsen om Jesus säger att han inte väjer eller flyr ondskan, utan är beredd att konfrontera den med sitt liv, alltså var öppen och acceptera livet i all dess bredd som ett möte mellan himmel och jord.

Att lyssna på den inre rösten

När Jesus säger att han hör Faderns vilja så är det inte i första hand med de biologiska öronen utan mera en öppenhet för själva det inre sinnelaget. Att höra Guds röst handlar om en tro som är mottaglig och inställd på att förstå konsekvenserna. Det handlar om motsatsen till att reducera sig själv. *Med vad rätt har en människa att förminska sig själv* eftersom hon är en skapelse av Skaparen? Ingen har rätt att förminska sitt värde, gömma undan sitt jag eller fly sig eget erkännande som skapad varelse.

Det är alltså en förolämpning mot Skaparen att spela med i jantelagens maktspel. Det är en käftsmäll mot Gud som skaparen, att påstå sig **inte** vara någon eller tro sig om att **inte** kunna något och att vara värdelös.

Det är motsatsen till den sanna ödmjukheten, den som inte kan förminska någon enda skapad varelse. En person som är ödmjuk inför Gud, sträcker på sig i sin fulla längd och står för att vara den man är i enlighet med skapelseplanen. Det är kärlek i detta sammanhang, att våga acceptera vem man är inför Skaparen och inte inför människor. Men att nå fram dit är inte något lättköpt utan kräver ett inre arbete och träning i det inre livets sammanhang. Alla människor har ett ego med ett tankesätt som isolerar och stänger ute det andliga. Utan den inre förankringen blir vi som barnungar som "vill själv". Vi vill klara oss själva och bli en ensam ö där ingen skall se oss eller se det vi blygs för, som ofta är en skam att bära. Den ödmjuka vågar släppa den fokuseringen och ocensurerat ta emot vad livet vill ge. Att vara ödmjuk är att erkänna storheten i att vara människa, skapad av den osynliga som vi kallar för Gud. Sammanfattningsvis kan sägas: att vara i sanning ödmjuk är att växa som människa fullt ut i enighet med en plan som Skaparen har lagt ner i varje människa, något som delvis är okänt men är en gåva till den enskilde människan, en gåva kallad för Guds kärlek.

Per-Arne Bengtsson, präst

Foto: Gustaf Helsing/Ikon

Vänskap

Min första vän i den fysiska världen var B. Jag kommer ihåg första gången vi fick kontakt. Det var innan vi hade börjat skolan. Vi var nog fem, sex år gamla. Mötet uppstod i skogen i närheten av våra hus i byn där vi bodde. Åtminstone ur barnets perspektiv var det en skog. I skogen var man långt hemifrån, omgiven av höga träd och vindens sus. Det var spännande och lite farligt. Den här dagen var det vår och marken var täckt av en matta av nyutslagna vitsippor. B och jag fick syn på varandra från varsin ände av skogen. Ja, nu förstår du att samlingen av träd egentligen inte var så stor. Fast för oss var den det. Vi iakttog och närmade oss varandra medan vi plockade av vitsipporna. Jag minns inte mer av den dagen. Det är den pirrande känslan av att närma sig någon annan som dröjt sig kvar.

Att göra saker tillsammans

När jag tänker tillbaka på de där barndomsåren när B och jag var vänner kan jag inte minnas att vi någonsin talade med varandra. Det gjorde vi säkert. Även om det kan ha varit sällsynt eftersom vi båda var blyga. Det jag minns är att vi gjorde saker tillsammans. B:s pappa var kyrkvaktmästare vilket gav oss vissa privilegier. Vi fick vara med och gräva gravar till exempel. Åtminstone titta på när andra grävde. Vi kunde hoppa ned i stora containrar av betong där visnade blommor och kransar kastades. Och vi fick smyga in i kyrkan och se brudparen när det var bröllop. I ett av uthusen fanns också en vagn som drogs av hästar och som kunde användas när en död skulle föras till kyrkan. Vagnen var svart, klädd i sammet med silverbeslag och ganska dammig. Den användes aldrig vad jag kan minnas men B:s pappa lät oss sitta i vagnen och läsa. Han jagade aldrig iväg oss därifrån.

B och jag gick i samma skola men inte i samma klass. Jag var ett helt år äldre. Konstigt nog minns jag inte att vi sågs i skolan överhuvudtaget. Vi hade vårt eget område och det var inte i skolan. B var den första person jag ensam övernattade hemma hos. Det blev en påtaglig upplevelse av att familjer bor och lever på olika sätt. Det var nämligen väldigt varmt hemma hos B. Helt omöjligt för mig att somna. Jag som var van vid att det var kallt. Och van vid att det behövdes en filt på natten och att nästippen ofta var iskall på morgonen.

Parallellt med B fanns andra vänner. Det var aldrig ett problem för mig. Det fanns plats för dem också. För min del ofta fantasikamrater. Sådana som levde i den inre världen och inte var synliga för någon annan. Annika hette en av dem. Och så mina vänner djuren förstås. När jag återvänder till de där åren när B och jag var vänner upptäcker jag att det finns en hel del att lära om vänskap i

vår relation. En sak är att vi var väldigt olika, förutom det faktum att vi båda var blyga. Det går att ha en vän som är annorlunda, är en lärdom. Vi hade vår egen gemensamma värld men det var inte den enda. Vi behövde inte dela allt. Vänskapen som växte fram var grundad i att vi upplevde saker tillsammans. En del av det vi var med om utspelade sig på gränsen till det okända, som skogen, döden och sömnen. Vi gjorde varandra lite modigare. En annan viktig sak var att det fanns någon som stöttade vår vänskap, B:s pappa, som samtidigt lät oss vara i fred.

Vänskap kan återuppstå

Vänskapen med B pågick några år sedan ebbade den ut. Det där verkar vara så olika. Några har vänner som de känt hela livet. Andra umgås intensivt ett tag och förs sedan i olika riktningar av livet. Kanske behöver vi olika vänner i olika livssituationer? Vänskap kan ju också återuppstå. Ni vet, upplevelsen av att prata med en person som man delat mycket med men inte träffat på många år. När man möts igen kan det vara som om samtalet bara fortsätter där det slutade för fem, tio, femton år sedan. En krissituation i livet kan göra att gamla vänner blir viktiga igen. Andra kanske försvinner när ens eget liv genomgår en stor förändring.

Vissa vänner är brevvänner eller mejlvänner som vi sällan eller aldrig träffar. Vänner det går att hålla kontakt med över långa avstånd och i tider av isolering. Andra vänner är döda och finns inte längre i den fysiska världen här och nu. De kan finnas i våra inre världar. Ibland kan vi förnimma deras röst. I en speciell situation fråga oss: Undrar hur han eller hon skulle ha reagerat på detta? Ordet vän har en speciell klang. Bekanta och personer i umgängeskretsen kan vara många. En vän är något särskilt.

Att mista en vän kan innebära stor sorg. Det är ju inte alltid så att vänskapen börjar och slutar precis vid rätt tid och på rätt sätt för båda parter. Periodvis är vi mycket ensamma och längtar efter en vän. Någon att dela livet med. Någon som känner oss på djupet och står ut med skavanker och irrationella drag. Det går aldrig att tvinga någon att bli ens vän. Ibland måste man ta risken att visa att man gärna vill vara vän med någon även när man inte säkert vet att den andre vill. Att även som vuxen bejaka den pirrande känslan av att närma sig en annan. Inte vara så rädd för att bli avvisad att man hellre låter bli att ta kontakt. Det bästa sättet att få en vän är måhända att sträva efter att vara en.

När jag ytterligare tänker efter ser jag att vänskapen med B även kan berätta något om vänskapen med Gud. Rakt igenom de bibliska texterna finns en berättelse om hur Gud igen och igen söker vår vänskap. När vi faller ur vänskapen är Gud där och vill ge oss en ny chans. Ibland är Gud den som väntar i skogsbrynet bland vitsipporna, väntar på att vi ska närma oss. Kan det vara så att det även i Gud finns en pirrande känsla av förväntan inför att få

möta en ny människa skapad till Guds avbild? Gud kan komma oss mänskligt nära. Samtidigt finns något större i Gud. Något vi inte kan kontrollera eller genomskåda. Annorlundaskap som en kvalitet.

Gud själv framställs som gemenskap. Att tala om Gud som treenig är ett sätt att beskriva Gud som relation. Det finns ett ständigt pågående flöde mellan Skaparen, Sonen och Anden som vi inbjuds att bli del av. I Johannesevangeliet ber Jesus för att vi ska vara del i denna gemenskap, ber för vår enhet med varandra, i Gud. Tar allt det på allvar som hotar och kan förstöra relationer, som avundsjuka, misstänksamhet, svek. Tar också på allvar att vänskap är del av de helande krafterna i världen.

Att uppleva saker tillsammans är en dimension också i gudsrelationen. I Jesus blir Gud människa för att kunna dela våra liv. Uppleva världen ur vårt perspektiv. Ett annat namn för Kristus är Immanuel. Det betyder Gud med oss. Gud avstår från allt och antar en tjänares gestalt när han blir som en av oss. Inte ens lidandet och döden är en gräns för hans gemenskap med oss. Han går in i våra lidanden, in i vår kamp, bär såren med oss och banar en väg genom döden. När Gud såg att ondskan kunde få oss att falla ur vänskapen svarar Gud genom att söka upp de mörka platserna i våra liv för att kunna möta oss också där.

Att vara tillsammans med Gud kan innebära att bara vara tysta tillsammans. Öva sig i stillhet och i närvaro. En stund på morgonen. På promenaden. Med händerna i diskbaljan. Hjälps, tack och förlåt är klassiska böneord. Eller: Du i mig, jag i dig. Att upprepa i takt med den egna andningen.

Jesus kommer inte med hämnd

Jesus kallar sina lärjungar vänner. Och öppnar därmed möjligheten för oss att vara vän med Gud. När Jesus möter oss som uppståndna kommer han inte med hämnd utan med frid och med vilja att återupprätta relationer. Han ger sig till känna genom sina sår och genom att bryta brödet. Han påminner oss om att han är en vän som finns både där livet hotas och där det byggs upp.

Kan vänskapen med Gud öva oss för vänskapen med varandra? Kanske det. Vi kan också vänta på varandra på andra sidan av ett fält med vitsippor och ge den andre tid att närma sig. Vi kan sträva efter att i alla fall under korta stunder försöka se på världen ur den andres perspektiv. Vi kan ge vänskapen en ny chans och välja frid istället för hämnd. Vi kan låta vännen vara så annorlunda som hon eller han är och se det som en tillgång.

B och jag har inte haft kontakt med varandra sedan de där tidiga barndomsåren. Men känslan i vitsippbacken finns i mitt minne, doften inne i begravningsvagnen och friheten i hoppet ner bland blommorna i containern.

*Text: Lena Sjöstrand, präst och teologie doktor
Texten är hämtad från www.svenskakyrkan.se/livsfragor*

En värld att tro på!

Act Svenska kyrkan lanserar tillsammans med Diakonia, Svenska missionsrådet och Pingströrelsens biståndsorganisation PMU en satsning inför valet där målet är att göra våra röster hörda och stå upp för solidaritet, medmänsklighet och kärlek till vår nästa. Vi tror att en bättre värld är möjlig!

Budskap inför valet 2026

1. Stå upp för ett generöst bistånd
Bistånd är en investering i att skapa en jämlik och hållbar värld. I tider av ojämlikhet, krig, klimatnödläge och demokratins tillbakagång ska Sverige inte vända ryggen till. Stå upp för ett generöst bistånd, med målet att stärka människor som lever i fattigdom och förtryck.

2. Skydda den regelbaserade världsordningen
Framsteg för mänskliga rättigheter och jämställdhet skyddas av internationella åtaganden. FN-systemets möjligheter att agera hotas av ökande nationella intressen. Som trosbaserade aktörer står vi upp för folkrätten, demokrati, kvinnors rättigheter och alla människors lika värde. Vi kräver att Sverige fortsätter värna dessa frågor inom EU och FN.

3. Bistånd som verktyg för fred och mänskliga rättigheter
Biståndet är Sveriges viktigaste redskap för global jämställdhet, mänskliga rättigheter och frihet. Det är också så vi lägger grunden för fredliga samhällen. Utöver att svara på humanitära behov ger biståndet de mest utsatta möjlighet att förändra sin situation. Ett arbete som kräver tid och engagemang, av gräsrotsrörelser och aktörer på nationell nivå.
För Svenska kyrkan är det självklart att även lyfta global klimaträttvisa inför valet.

Vem är du? Erik Lindberg, praktikant i köket

Erik Lindberg är 19 år och går i tvåan på restaurang- och livsmedelsprogrammet på gymnasiet i Avesta. Under hela vårterminen har han haft praktik tre dagar i veckan i köket på Lindgården. Han bor i Norberg så det funkar bra att åka både till praktiken i Fagersta och till skolan i Avesta.

På en APL-plats (Arbetsplatsförlagt lärande) ska eleven få möjlighet att vara med på alla delar av ett jobb, och Erik berättar att han provat på de flesta uppgifterna i köket. Många som ätit lunch på Lindgården känner nog igenom honom från kassan. -Jag har testat allt inom köket och uppgifterna varierar varje dag. Jag står i kassan vid lunchen och jag hjälper till att laga mat, göra sallad och göra mackor till konferensgäster. Det roligaste är att laga mat och det som kan bli lite tråkigt är att skura golvet, tycker han.

Det är mycket som händer i köket varje dag och Erik hjälper till med det mesta. Förutom dagens lunch så lagar personalen mat till eleverna på Lindgårdsskolan och barnen på förskolan Linden och till konferensgäster. Cateringbeställningar ska göras i ordning och mat eller fika till

minnesstunder efter begravningar förekommer vissa dagar. Något som är viktigt att ha koll på är olika typer av specialkost och det kan vara lite klurigt. -Det är vanligt med allergier och det är viktigt att veta vad maten innehåller när jag står i kassan. Om jag inte vet så frågar jag kocken Anna, säger Erik.

Erik tycker att det är två olika saker att laga mat hemma och att laga mat i ett storkök. Det är så stor mängd av råvarorna när man ska laga mat till många personer, och grytor och stekbord är väldigt stora. En favoriträtt som Erik brukar laga hemma är sichuanbiff, som består av strimlad flankstek, grönsaker, chili och många såser och kryddor som wookas och serveras med ris. Erik gillar asiatisk mat och skulle gärna åka till Asien någon gång för att prova mer av maten där.

Han har ett år kvar i gymnasiet och i trean hoppas han få praktik på ett ställe där han kan jobba på kvällarna. Han vill nämligen helst bli bartender. Så efter studenten blir det en bartenderutbildning och sen hoppas han få jobb som bartender i en storstad, gärna i Stockholm.

Text och foto:
Cecilia Kjellin Eriksson

Församlingsnytt

Musik i sommarkväll

Västervåla kyrka tisdagar kl 19. Fri entré

9 juni	Kyrkokören
16 juni	Gränslösa
23 juni	Josefina Paulson, nyckelharpa Roger Tallroth, gitarr
30 juni	<i>Från visa till jazz</i> Åsa Lansfors, sång Hasse Larsson, kontrabas Kjell Fernström, piano
7 juli	Mo's Granted
14 juli	Ensembler ur Bergslagens kammarsymfoniker
21 juli	<i>KRAFTSPEL</i> Minna Weurlander, accordeonvirtuos
28 juli	<i>I Roslagens famn</i> Gunnar Klum, baryton Mats Jansson, piano
4 augusti	Vincent Jedselius, sång o gitarr Peter Edgren, munspel Max Koldenius, bas

Kollekt till Act Svenska kyrkan och församlingens musikverksamhet.

Läs mer om medverkande musiker på församlingens hemsida www.svenskakyrkan.se/vastanfors-vastervala

Sommarens gudstjänster

Söndag 21/6 kl 11 Gudstjänst på Lindgårdens uteplats (inomhus om det regnar).

Söndag 5/7 kl 14 Friluftsgudstjänst vid lusthuset i Herrgårdsparken, Västanfors hembygdsgård. Medtag kaffekorg. (Vid regn inne i Västanfors kyrka).

Söndag 19/7 kl 15 Bygudstjänst i Åvestbogården. Kaffe serveras.

Söndag 2/8 kl 11 Gudstjänst på Västervåla hembygdsgård (Hembygdens dag). Kaffeservering.

Söndag 16/8 kl 11 Messu. Finsk mässa i Brukskyrkan.

Söndag 16/8 kl 11 Bygudstjänst hos Hildemans i Djupnäs med kyrkkaffe. Kyrkbåten kommer!

Söndag 30/8 kl 11 Mässa med kyrkkaffe i Västanfors kyrka.

Söndagar kl 15 Gudstjänst i Brukskyrkan med kyrkkaffe varannan söndag den 14/6, 28/6, 12/7, 26/7, 9/8 & 23/8.

Mer information om gudstjänster finns på församlingens hemsida och i predikoturen i Fagersta-Posten.

Nästa tidning

Nästa nummer av församlingstidningen Mitt i livet kommer ut den 24-26 oktober. Hör av dig till redaktören om du inte får någon tidning.

MITT I LIVET

Ansvarig utgivare: Henrik Rydberg, tel 0223-434 10.
Redaktör: Cecilia Kjellin Eriksson, tel 0223-434 06.
Tryck: Ruter. Laholm. Omslagsfoto: Gustaf Helsing/Ikon.
Redaktören svarar för osignerat material.

www.svenskakyrkan.se/vastanfors

VI LEVER ALLA UNDER SAMMA HIMMEL

Tillsammans med andra kyrkor, organisationer och frivilliga arbetar Act Svenska kyrkan långsiktigt mot fattigdom, förtryck och orättvisor och agerar snabbt vid katastrofer. Tack vare lokala samarbeten är arbetet effektivt och handlingskraftigt. Tillsammans med modiga människor över hela världen kämpar vi för alla människors rätt till ett värdigt liv.

FOTO: SEAN FURLONGER SK22262

